

Tekalni korak, smrtni skok, boj, šport so bili več ali manj snov Pindarovim in Bachelidovim pesnitvam. In vojsko... od starih pohajajočih »cantastorie« do modernih »rapsodov« s kitaro in lajno nihče drugega ni pel in ne poje. Stroji, delo, iz katerega naj nastane znanstvena literatura, ki o njej govori Marinetti, so sužet Verhaerenovim »forces tumultueuses« (uporne sile) moderne znanosti in modernega življenja.

SLOVENSKO-HRVAŠKI KATOLIŠKI SHOD:
ZASTAVE »SLOVENSKE KRŠČANSKO-
SOCIALNE ZVEZE«.

Toda, ali so se futuristi res bavili z vsem tem? V knjigah, ki imajo naravnost strašne naslove: *L'incendiario* (Požigalec, Aldo Palazzeschi), *Il canto dei motori* (Petje motorjev, Luciano Folgore), *Distruzione* (Razdejanje, F. T. Marinetti), *Revolverate* (Streli revolverja), *Aeroplani* (Paolo Buzzi), *Ranocchie turchine* (Modrikaste žabe, Cavacchioli) se najdejo poezije, ki so naravnost neustrašno vsakdanje vsebine. Pogosto se reducira tudi toliko hvaljena futuristična modernost na precej starikavo, preležano robo, ki je našemljena v moderno gospodično.

Futuristi so nedosledni. Stavijo si programe in pravila, a se jih ne držijo. Čitajte n. pr. »Il canto

futurista« (Futuristično petje, Libero Altomare). Papini in Marinetti učita, naj se zaničuje vsak spomin na naše mrtve, četudi so veliki, on pa poje kot nalašč:

Ma quando passavano le fanfare
tremavo tutto come a un vento di delirio
quasi che l'anime degli avi
sepolte in fondo al mio cuore
scuotessero le loro antiche crinature sonore
sopra le funerei ceneri ara d'orgoglio.¹

in Buzzi kliče »veličastne kriptte Špartancev«, v napoletanskem ditirambu (Ditirambo napoletano) govori z Vergilijem, išče in vidi Leopardija:

O mio Vergilio, se dormi o se non dormi entro quel
sasso;

Certo l'animo tuo dà sole alla giornata,
stelle alla notte febbrile di voluttà;
certo il tuo Nome dà sillabe al sibillino
eterno giro della melodia onde s'esprime il cuore
felice del gran popolo latino.²

In dalje:

Io ti cercai e ti vidi,
o Leopardi.³

Čemu vse vehementne Papinijeve in Marinettijeve pridige proti pasatizmu, proti spominu na naše mrtve, male in velike, bližnje in daljnje — ako se pa futurist tega ne drži. Bo rekel kdo: to je znak futurista, da ne uboga, se ne prilagodi nobeni stvari, je uporen proti vsemu, kar mu vsiljuje družba. Kdor pozna red in disciplino, ni futurist. Dobro. A čemu potem capljati za manifesti, čemu si postaviti program?

Kdor je čital Baudelaireja in se tudi le površno seznanil z njim, ga bo našel zopet v Altomarejevi »Smrti« (La morte) in v zgoraj omenjenem Buzzijevem ditirambu. Citiram s prestavo:

La morte.

Beghina ossuta e feroce,
tutta untuosa di ceri e d'incensi,
ostenta mazzolini di papaveri;

¹ A ko je šla mimo godba,
sem se tresel ves kakor ob blaznem vetru,
skoraj kot bi duše prednamcev,
pokopane na dnu mojega srca,
stresale svoje starodavne, zvočne lase
nad mrtvaškim pepelom, žganim v ponosu.

² O moj Vergil, če spiš ali ne v tej skali,
gotovo daje tvoja duša solnce dnevu,
zvezde noči, ki se trese v mrzlični nasladnosti,
gotovo tvoje ime daje zloge sibilinskemu
večnemu teku melodije, s katero se izraža
srečno srce velikega latinskega rodu.

³ Iskal in videl sem te,
o Leopardi.